

Til Alle

Deres ref.:

Vår ref.: HSAK202200233

Dato: 05-04-2022

Høring - Avvikling av godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg

Legeforeningen har fra Helse- og omsorgsdepartementet mottatt høring av forslag til endringer i regelverket for å avvikle godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg.

I høringsnotatet foreslås endringer i lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven) § 2-4 og lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. (spesialisthelsetjenesteloven) § 4-3. Videre foreslås det å oppheve forskrift 29. oktober 2015 nr. 1232 om private virksomheters adgang til å yte spesialisthelsetjenester mot betaling fra staten.

I høringsnotatet skriver departementet at godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg hadde som mål å redusere ventetidene, øke valgfriheten for pasientene og stimulere de offentlige sykehusene til å bli mer effektive. Videre legger de frem at fritt behandlingsvalg har bidratt til økt valgfrihet for noen pasienter, men godkjenningsordningen har i liten grad bidratt til å redusere ventetidene i spesialisthelsetjenesten eller stimulert de offentlige sykehusene til å bli mer effektive. Dette fremkommer i evalueringen av fritt behandlingsvalg fra 2021 som omtales under punkt 2.3 i høringsnotatet.

Departementet viser videre til at godkjenningsordningen har redusert forutsigbarheten for den offentlige spesialisthelsetjenesten ved at de godkjente leverandørene ikke har volumbegrensninger. Utfordringene forsterkes i tillegg ved at det er uforutsigbarhet knyttet til behandlingsslengde. Dette, skriver departementet, kan svekke de regionale helseforetakenes evne til å utøve god planlegging og styring av ressursbruken. Samt at for noen helseforetak utgjør godkjenningsordningen en stor utfordring med klare økonomiske konsekvenser.

Departementet skriver at forslaget innebærer at private leverandører ikke lenger vil få godkjenning for å levere spesialisthelsetjenester mot betaling fra staten. Videre innebærer endringene at godkjenningen til å yte spesialisthelsetjenester mot betaling fra staten bortfaller, selv om godkjenningsperioden ikke har utløpt.

Forslaget innebærer også at pasientenes rett til å velge disse aktørene bortfaller. Pasienter med rett til nødvendig helsehjelp i spesialisthelsetjenesten vil imidlertid fremdeles kunne velge mellom offentlige virksomheter og private virksomheter som har avtale med regionale helseforetak. Departementet forklarer at retten til å velge knytter seg ikke til behandlingen, men hvor behandlingen skal skje. Departementet foreslår derfor at «rett til fritt behandlingsvalg» i stedet kalles «rett til valg av behandlingssted».

Departementet tar sikte på at godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg oppheves fra 1. januar 2023. Videre skriver de at for å ivareta hensynet til pasientene, foreslås det i høringsnotatet en overgangsordning for helsehjelp som er påbegynt før endringene trer i kraft og frem til helsehjelpen er fullført. Overgangsordningen foreslås begrenset til seks måneder, det vil si frem til 1. juli 2023 dersom endringene trer i kraft 1. januar 2023.

**DEN NORSKE
LEGEFORENING**

Denne høringen skal behandles av Sentralstyret.

Les mer på siden til [Helse- og omsorgsdepartementet her](#).

Dersom høringen virker relevant, bes det om at innspill sendes til Legeforeningen innen **3. juni 2022**. Det bes om at innspillene lastes opp direkte på Legeforeningens nettsider.

Høringen finnes på [Legeforeningen.no](#) under [Legeforeningens politikk – Høringer](#)

Med hilsen
Den norske legeforening

Marlene Havn Sæther
Rådgiver helsepolitikk